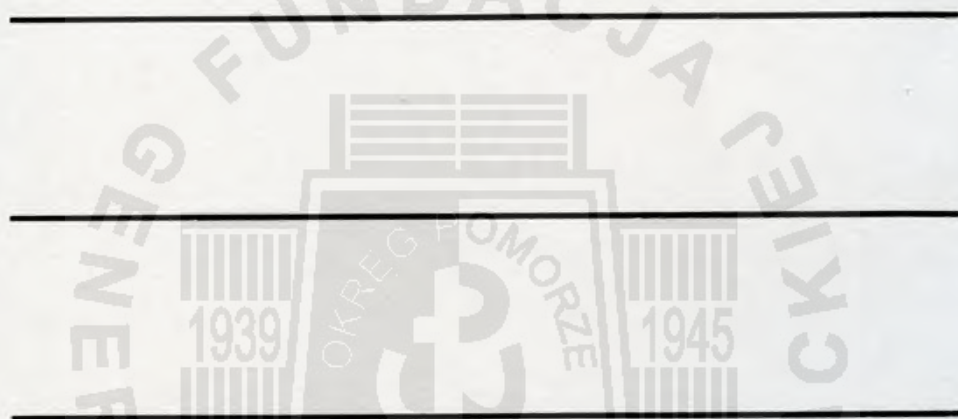

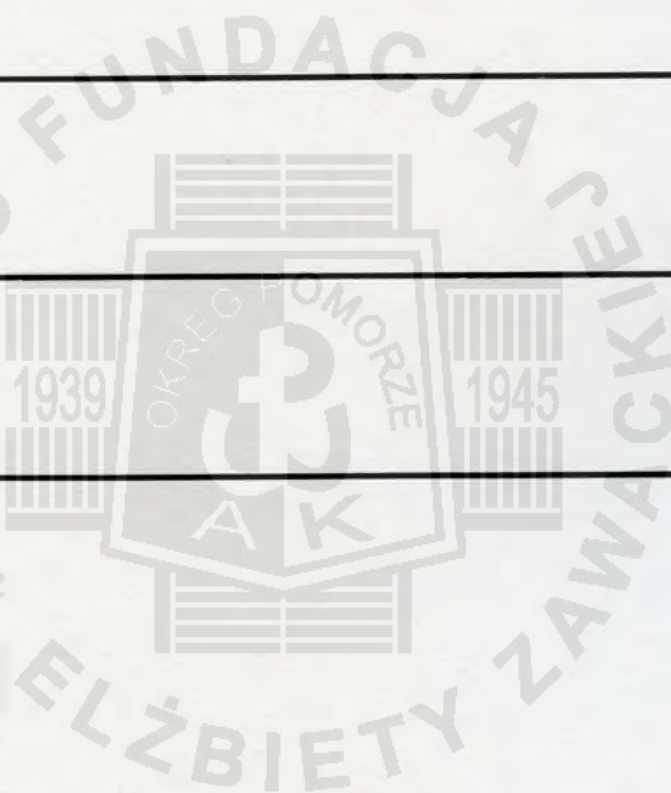
opr. TCh
1998r.

adres:
Adaszevska A.

40-200 St. Psik

Darmuta Goniowska
82-300 Elbląg

AK
Wilno

ADASZEWSKA Anna

zd. Floolymiak
ps. "Kleopatra"

932/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI - ADASZEWSKA Anno
z d. Hodynjak 932/WSK

✓ I/1. Relacja

✓ I/2. Materiały uzupełniające relację

✓ II. Dokumenty nie związane bezpośrednio z relacją

III. Inne dokumenty

IV. Korespondencja bieżąca

V. Nazwiskowe karty informacyjne

✓ VI. Fotografie - zob. IKONO GRAFIA

I 4. Releje

- releje A. Adeswickiej spisane przez Danutę Cienińską (mps) niedokonane s. 1-2
- informacja o pobycie w Sociechwie Szpach napisane przez Adalindę Aung ~~1-2~~, [b.m.], [b.d.], mps, oryg. k. 2, s. 3-4

Fundacja Archiwum Pomorskiego AK
Archiwum WSK

R E L A C J A W S K

Anna Adaszewska z domu Hodyniak pseudonim konspiracyjny "Kleopatra". Urodzona 7 lutego 1908 roku we wsi Krynki woj.Nowogródek, ojciec Józef, matka Sylwestra Hodyniak. Obecny adres: ul.Krasińskiego 14^b/5 76-200 Słupsk.

Od 1918 roku przebywała w sierocińcu w Wilnie. W 1929r. ukończyła Szkołę Tkactwa Artystycznego w Wilnie. Przez cały okres szkolny należała do Związku Harcerstwa Polskiego - drużynę prowadziła dh.Kadenacówna, zastępową była Barbara Łojko.

W 1929 rozpoczęła pracę w Bazarze Przemysłu Ludowego w Nowogrodku w charakterze instruktora tkactwa. W Bazarze pracowała aż do wybuchu II wojny światowej. W 1935 wyszła za mąż, po roku urodziła córeczkę, która zmarła w 1941r. Wcześniej jeszcze opuścił ją mąż,

W 1942 w okresie okupacji niemieckiej przystąpiła do pracy konspiracyjnej w AK. Zaprzysiężona została przez Olgierda Piotrowskiego w obecności Czesława Iwińskiego. Była to komórka konspiracyjna Obwodu AK Nowogródek, kryptonim "Nów", w późniejszym okresie "Stawy". Do chwili aresztowania pełniła obowiązki łączniczki komendanta obwodu Olgierda Piotrowskiego ps."Cezarini", "Cześ" i "Juranda". Z polecenia komendanta dostarczała środki do życia rodzinom aresztowanych akowców, organizowała pomoc materialną partyzantom np materiał na mundury, wełniane skarpety itp - pracując w magazynie Fabryki Trykotarzu miała możliwość organizowania tego rodzaju zaopatrzenia. Jesienią 1944r. siatka konspiracyjna została rozpracowana przez NKWD, nastąpiły aresztowania.

Anna Adaszewska została aresztowana w dn.13.12.1944r. Po trwającym ponad trzy miesiące śledztwie w dniach 19-20.03.1945r. odbył się proces 14-osobowej grupy AK-owców. Baranowicki Wojenny Trybunał Wojsk NKWD na sesji wyjazdowej w Nowogrodku skazał:

- na karę śmierci ppor.Olgierda Piotrowskiego "Cezarini"
- pchor.Czesława Iwińskiego "Góral"
- pchor.Jerzego Cieślewicza "Jur"
- na 10 lat pozbawienia wolności i 5 lat pozbawienia praw:
 - pchor.Janusza Chylińskiego "Świerk"
 - plut.Zygmunta Rudasia "Kazik"
 - Henryka Kmitę "Jaga"
 - Jadwigę Kmitę"Michał" ✓
 - Annę Adaszewską "Kleopatra" ✓
 - Helenę Rayską "Stasia" ✓
 - Annę Wiszniewską "Sarna" ✓

plut.Leona Tadeusza Kozłowskiego "Sybirak"
Tadeusza Borharda "Dąb"
Wacława Woronowicza "Brześcina"
Adamowicza

Wszyscy odbywali karę w obozach na dalekiej północy Związku Radzieckiego. A.Adaszewska przebywała w miejscowościach: Halcz /obłast Homelskaja/ w latach 1945-47, Nowosady /obłast Witebskaja/ od 1947-51, Workuta - -luty 51- sierpień 51, Dubrowłap -wrzesień 51 do 54r. /obłast Mordowia/, Szocepanówka 1954-55 /Krasnojarski kraj/.

W obozach wykonywała różnorodne prace fizyczne polegające na produkcji cegieł, różnych pracach w gospodarstwach rolnych. Na Workucie całą dobę odgarniała śnieg z torów kolejowych by później załadowywać wagony towarowe.

Niektórzy w ramach repatriacji w 1955 roku powrócili do Polski, reszta pozostała na wieczny spoczynek na obcej ziemi.

A.Adaszewska powróciła w grudniu 1955 roku. Osiedliła się w Słupsku. Podjęła pracę w Zakładach Energetycznych w charakterze portierki. W 1968 roku odeszła na emeryturę.

✓ Informacje dotyczące komórki konspiracyjnej, w której działała, zostały opublikowane w Biuletynach Okręgu Nowogródzkiego AK Światowego Związku Żołnierzy AK "Szlakiem Narbuta" oraz w materiałach opracowanych przez por.Tadeusza Drobnika ps"Jarosz" jednego z dowódców VIII batalionu 77 pp AK z okazji spotkania VIII batalionu "Bohdanka" w dn.11-12.06.1996r.

W imieniu p.A.Adaszewskiej powyższą informację sporządziła córka O.Piotrowskiego ostatniego komendanta Obwodu Nowogródzkiego.

*Janina Cieniewska
ul. Giermilia 4/10
82-300 Elbląg*

Anna Adaszewska
ul. Krasińskiego 14 b/5
76-200 Słupsk

Wpłynęło dnia 483/WK/98
Ldz. 23 03 98

I/1-3

Informacja o moim pobycie w Sowieckich Łagrach

W roku 1942 w okresie okupacji niemieckiej mając 34 lata zostałam zaprzysiężona w szeregi AK. Terenem mego działania było miasto Nowogródek i okolice. Byłam łączniczką pseudonim "Kleopatra". Bezpośrednim moim dowódcą był Olgierd Piotrowski, pseudonim "Cezarini," "Cześć". Jesienią 1944r. nasza siatka konspiracyjna została rozpracowana przez NKWD. Ja zostałam aresztowana 13.12 1944r. Po ciężkim śledztwie w dniach 19 -20.03.1945r. zostaliśmy postawieni przed Wojennym Trybunałem Wojsk NKWD obwodu Baranowicze. Otrzymałam 10 lat obozu pracy i 5 lat pozbawienia praw.

W sierpniu 1945. wywieziono nas w bydłych wagonach do Orszy-punkt etapowy

Tu razem z kryminalistami w okropnych warunkach czekałam na dalszy transport. Przerzucana z obozu do obozu jeszcze dwukrotnie przebywałam w Orszy i za każdym razem gdy pieszo ~~pr~~ pędzono nas do obozu okoliczna ludność opluwała nas i wymyślała od zdrajców ojczyzny i faszystów.

Do 1951r. kolejno przebywałam w obozach: Halcza/homelskaja obłast/, Nowosad /Witebskaja obłast/, Ural/Swierdłowskaja obłast/. W obozach tych pracowałam na tzw ogólnych robotach rolnych tzw zasadzanie i kopanie ziemniaków, przy sianokosach, zakładanie silisów, praca w lesie i.t.p.

Warunki pracy były bardzo trudne, zdarzało się że przez 12 godzin pracowało w strugach deszczu w wodzie po kostki, a prócz tego, plagi komarów i jakichś muszek, od których straszliwie się puchło. Na początku 1951r. odbyłam kolejną trudną podróż do obozu na Workuck/Komi SSR/. Tu w straszliwych mrozach/-40°C i więcej/i ustawicznych zamieciach śnieżnych pracowałam przy odśnieżaniu torów kolejowych służących do wywozu węgla z kopalni. Ze względu na opady śniegu pracowało się bez przerwy, bez jedzenia i bez możliwości ogrzania się 8 katorżnicza praca. Nie przeżyłabym tego obozu gdybym była tam dłużej, na szczęście po roku przerzucono mnie do tzw. "Dubrowłagru" w mordowii/ /Mordwińska ASSR/, w którym przebywałam aż do końca wyroku, pracując na tzw ogólnych robotach fizycznych np. wyrób cegły, budowa nasypów kolejowych, praca przy koniach.

Tu również praca była bardzo ciężka szczególnie dla kobiet.

Dzień pracy jak wszędzie 10 -12 godzin. Normy bardzo wysokie, tak, że przy dużym wycieńczeniu organizmu i ustawicznym głodzie, były niemożliwe do wykonania, a niewykonanie normy to automatycznie mniej chleba.

Nawet choroba nie zwalniała od pracy. W okresie tych 11 lat chorowałam na malarię, żółtaczkę, miałam ropień płuc i jak wszyscy w obozie częste biegunki, a dłuższe zwolnienie od pracy w obozie miałam tylko wtedy kiedy operowano mi prawą rękę i byłam w szpitalu.

Na skutek tych przejść jestem bardzo-schorowana. Mam niewielką emeryturę, z której nie mogę pokryć kosztów leczenia ani opieki rehabilitacyjnej

Edwardasewski Anna

I/2 Dokumenty

- Karta Ewidencyjna Repatrianta Nr 1167, Giżycko 1956, mps, rkps, oryg., k.l. s. 1-2
- Archiwalna notatka, 1993, mps, oryg., k.l. s. 3 (w j. rosyjskim)
- Pismo Komisji Polskiego Stowarzyszenia "Memorial", Moskwa 1996, kopia, k.l. s. 4

Stępa
I
Helmuth Wagner

1/2-1

w *Gisztycu*

N S

Karta Ewidencyjna Repatrianta Nr 1167

1. a) Nazwisko *Adarowicz*
- b) (dla mężatek nazwisko panińskie) *Hodymiatk*
z poprzedniego małżeństwa
2. Imiona *Anna*
(używane podkreślić)
3. Imiona rodziców *Józef Sylwestra*
i nazwisko panińskie matki
4. Data i miejsce urodzenia *7. II. 1908.*
(dzień, miesiąc i rok)
wieś Krynki woj. Nowogródski
(miejscowość — gromada, powiat, województwo)
5. Stan cywilny *rozwódka*
(podać nazwisko i imię żony wzgl. męża)
6. Czy w okresie od 1939 r. do chwili obecnej zmieniał nazwisko lub imiona, podać brzmienie *nie*
7. Osoby na utrzymaniu, ich imiona wzgl. nazwiska (dzieci, żona itd.)
a) *nie*
b) *nie*
c) *nie*
d) *nie*
e) *nie*
f) *nie*

Stwierdzam prawdziwość niniejszej
kserokopii karty ewidencyjnej
repatrianta
z dokumentem znajdującym się w
aktach Centralnego Archiwum MS
sygn. 403/3460
Warszawa, 1992-01-20 *EBpis*
8. Zawód wyuczony *inetr. tkactwa ręcznego*
9. Zawód obecnie wykonywany *roboty wolny*
10. Narodowość *polaka*
11. Obywatelstwo *polski*
12. Czy posiadał inne obywatelstwa, kiedy, jakie *nie*
13. Miejsce zamieszkania (miejscowość, gromada, powiat, województwo, nazwa ulicy, Nr domu)
 - a) do 1939 r. *Nowogródski woj. Nowogródski*
(podać ostatnie miejsce zamieszkania)
 - b) w czasie wojny *jak wcz.*
(podać ostatnie miejsce zamieszkania)
 - c) przed powrotem do kraju *Kramojanski kraj Szoczenonduke*
(podać ostatnie miejsce zamieszkania)
 - d) dokąd zamierza się udać na stałe miejsce zamieszkania wzgl. projektowane miejsce osiedlenia

14. Stosunek do służby wojskowej, gdzie, kiedy służył, stopień i funkcja

- a) do 1939 r. *ni*
- b) w czasie wojny *ni*
- c) po zakończeniu wojny *ni*

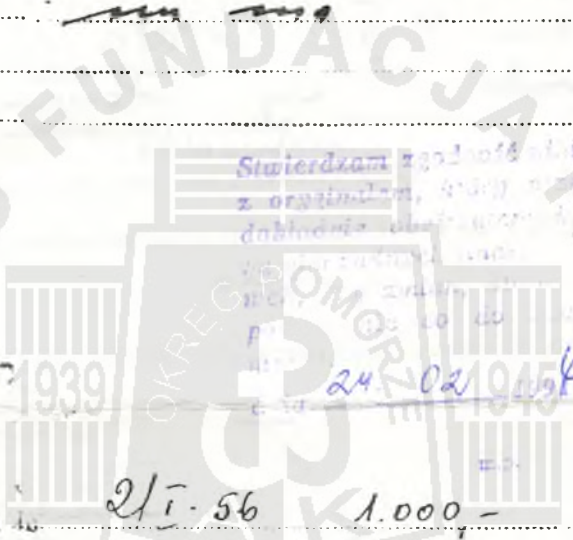
15. Czy był karany wzgl. aresztowany, kiedy, gdzie, przez kogo, w jakich okolicznościach *1944 r. Nowogródka przez N.K.W.D. wstąpił w AK. jako czł. wyroku 10 lat oboz pracy. 29.08.44*

16. Data i okoliczności opuszczenia Polski *1945 r. wywieziona do prany*

17. Miejsce zamieszkania rodziny w kraju i zagranicą (żona, dzieci, rodzice, rodzeństwo)

ni ni

18. *Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z oryginałem, który przed skopiowaniem dokładnie przejrzałem i stwierdziłem, że jest prawdziwy i nie ma potrzeby poprawek. Wszelkie uwagi należy nadsyłać do...*

24.02.1998 r.

[Signature]
podpis

19. Data i kwota wypłaconego zasiłku *21.56 1.000,-*

20. Data wyjazdu repatrianta na osiedlenie do rodziny (miejscowość, powiat, województwo) *5.01.56 - Słupsk, ul. Słowackiego 14.b. / 52*

21. Data wysłania pisma do odpowiedniego Prez. WRN o skierowaniu repatrianta do rodziny na osiedlenie *20.01.56*

22. Data skierowania do innego Punktu Repatriacyjnego

23. Data skierowania repatrianta na osiedlenie i zatrudnienie (podać miejscowość — dokładny adres i wymienić zakład pracy)

24. Data wysłania pisma do odpowiedniego Prez. WRN o skierowaniu repatrianta na osiedlenie i zatrudnienie

25. Data wypłacenia zapomogi (wymienić kwotę) *1.000 - jednorazowo 5.01.56 P. N. R. Kowalski - 71000*

26. Inne świadczenia *5.1.56 - 947,- a*

*K. N. X. - 6000
128.*

*Wpisano do Kontrolki
29.01.56
K. Skiwonik*

АРХИВНАЯ СПРАВКА

В документах Государственного архива Гродненской области имеются сведения, что гражданка Адашевская Анна Иосифовна, 1908 года рождения, уроженка деревни Сервичи Новогрудского района Гродненской области была осуждена 13 декабря 1944 года Военным Трибуналом войск НКВД Барановичской области по статье 63-1 Уголовного Кодекса БССР на десять лет лишения свободы за участие в вооруженной бандгруппе.

Директор архива
Гродненской области
06.04.93г.
№ 201

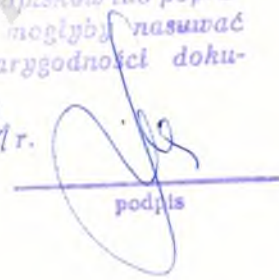

С.А.Кондрашова

Stwierdzam zgodność niniejszej kserokopii z oryginałem, który przed skopiowaniem dokładnie obejrzałem i nie stwierdziłem na nim żadnych zmian, dopisków lub poprawek, czy zmian, które mogłyby nasuwać podejrzenie co do wiarygodności dokumentu.
dnia 8.12 1997 r.

m.p.

podpis

Adaszewska

Wpłynęło dnia 6.10.1998
L.dz. 1887/WSK/98

12-4

Moskwa, 13 grudnia 1996

Komisja Polska Stowarzyszenia "Memorial"
103051 Москва, Малый Каретный пер., 12
Общество "Мемориал"

Wpłynęło dnia 20. GRU 96
L.dz. 9219

Pani Anna Adaszewska
ul. Kraszińskiego 14^b/5
76-200 Słupsk, Polska

Szanowna Pani!

W odpowiedzi na wystąpienie w Pani sprawie, Stowarzyszenie "Memorial" w Syktywkarze (któremu przekazaliśmy Pani list) otrzymało załączone zaświadczenie archiwalne, wystawione przez archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Komi w mieście Workuta. Zaświadczenie stwierdza, że została Pani skazana 19 marca 1945 przez Trybunał Wojenny wojsk NKWD Baranowiokiej obłasti z art. 63-1 Kodeksu Karnego Białoruskiej SRR (KK BSRR) na 10 lat pozbawienia wolności i 5 lat pozbawienia praw obywatelskich, oraz że odbywała Pani karę w miejscach pozbawienia wolności od 18 grudnia 1944 do 20 października 1951.

Brak daty późniejszej tłumaczy się prawdopodobnie tym, że zaświadczenie zostało wystawione (przypuszczalnie) na podstawie karty ewidencyjnej, która pozostała w obozowej kartotece w Workucie po przeniesieniu Pani stamtąd do Dubrawiagu (Pot'ma, Jawas) w Republice Mordwińskiej. 20 października 1951 - to ohyba musiała być data tego przeniesienia. Mamy nadzieję, że okres dalszego uwięzienia Pani w Dubrawiagu został potwierdzony w zaświadczeniu, o którym zawiadomiło nas w 1995 roku archiwum w Jawasie, i które zostało wtedy nadane przez nich do Pani za pośrednictwem Archiwum Państwowego Republiki Mordwińskiej i Państwowej Służby Archiwalnej Federacji Rosyjskiej. Musiała Pani ohyba już dawno tamto zaświadczenie otrzymać. Mamy nadzieję, że otrzymała Pani również zaświadczenie o pobycie w Siewurallagu, zapowiedziane przez pismo z Centrum Informacji USW Swierdłowskiej obłasti. Kopię tego pisma nadaliśmy do Pani 19 czerwca b.r. za pośrednictwem warszawskiego Ośrodka KARTA - Archiwum Wschodniego.

Najwoześniejsza data z niniejszego zaświadczenia - 18 grudnia 1944 - to prawdopodobnie data aresztowania Pani.

Art. 63-1 KK BSRR był odpowiednikiem artykułu 58-1a KK Rosyjskiej SFRR, przewidującego karę śmierci przez rozstrzelanie, wraz z konfiskatą majątku, a w przypadku okoliczności łagodzących - pozbawienie wolności na okres 10 lat z konfiskatą majątku - za zdradę ojczyzny, t.j. czynności, dokonane przez obywatela ZSRR, godzące w potęgę wojskową Związku Radzieckiego, jego niezawisłość państwową lub nienaruszalność jego terytorium, takie jak: szpiegostwo, zdradzenie tajemnicy wojskowej lub państwowej, przejście na stronę wroga, ucieczka lub przelot za granicę. Treść art. 58-1a przytoczam za wydaniem KK RSFR z roku 1938 (innego nie mam).

Pan Michał Rogaczow, prezes "Memoriału" w Syktywkarze, prosi o potwierdzenie odbioru niniejszego zaświadczenia na adres: Россия, 167031 Сыктывкар, а/я 1324, Рогачеву Михаилу Борисовичу.

W sprawie zaświadczenia Pani pobytu na zesłaniu po uwolnieniu z Dubrawiagu już dawno wystąpiliśmy do archiwów w Krasnojarskim kraju, ale stamtąd odpowiedzi nie otrzymaliśmy.

Z poważaniem
członek Komisji Polskiej

Александр Гурьянов

II Materiały uzupełniające relację

- Nekrolog A. Adaszewskiej „Tygodnik Powszechny”
8.04.2001, k.1, s.1

II-1

8/4.2001

Tygodnik Pows. Nr 14

W dniu 11.01.2001 zmarła w Słupsku

ś. † p.

ANNA ADASZEWSKA

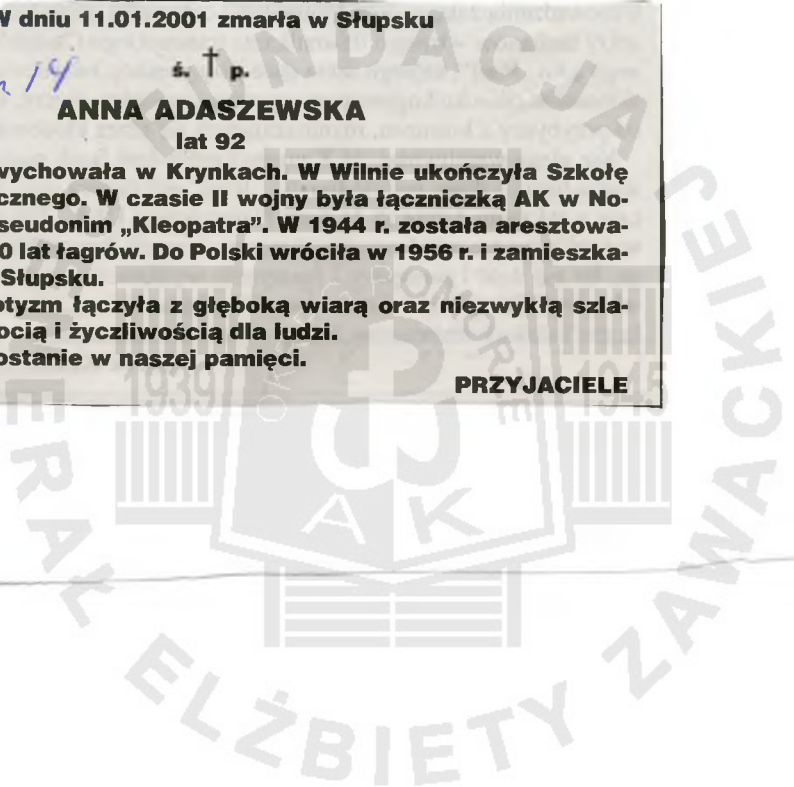
lat 92

Urodziła się i wychowała w Krynkach. W Wilnie ukończyła Szkołę Tkactwa Artystycznego. W czasie II wojny była łączniczką AK w Nowogrodzkiem – pseudonim „Kleopatra”. W 1944 r. została aresztowana i skazana na 10 lat łagrów. Do Polski wróciła w 1956 r. i zamieszkała u przyjaciół w Słupsku.

Ogromny patriotyzm łączyła z głęboką wiarą oraz niezwykłą szlachetnością, dobrocią i życzliwością dla ludzi.

Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

PRZYJACIELE

T: 832 IWSK

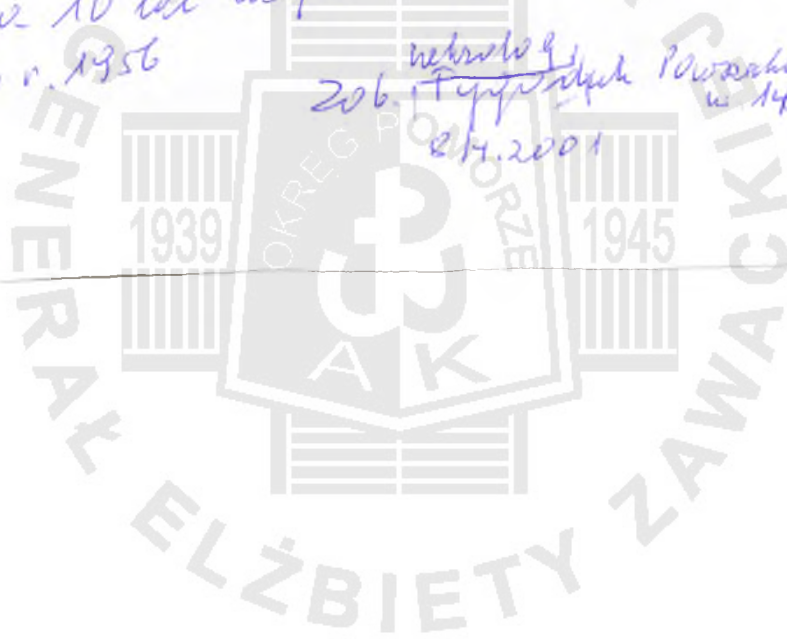
AK
Nowy Sadek

++
Adarowska Anna
ps. "kleopatka"
1909 - 2001
z d. Hody miot.

uczennica AK w nowosadzkim,
w r. 1944 aresztowana i skazana
na 10 lat więzienia. Do polskiej
w r. 1956

niekiedy
zob. Przebieg Powstania
w 1944
21.2.2001

akowscy-
hubiszka
2001.

IV. Korespondencje bińskie

Toruń, 17-02-1998r.

Ld2 221/MSK/98

Pani Danuta Cieniewska

82-300 Elbląg, ul. Giermków 4/10

Szanowna Pani!

Dziękujemy Pani za przesłanie do naszego Archiwum ciekawej relacji ze służby wojennej p. Anny Adaszewskiej w Armii Krajowej. Pani Annie Adaszewskiej założyliśmy teczkę osobową. W relacji wspomnienia Pani o 3 koleżankach p. A. Adaszewskiej z działalności konspiracyjnej: Jadwidze Kmicie, Helenie Rayskiej i Annie Wiszniewskiej. Czy mogłaby Pani napisać o tych osobach coś więcej, może krótką notatkę biograficzną? A może zna Pani ich adresy lub osoby, które mogłyby o nich napisać. Bardzo nam zależy na nowych materiałach. Może zna Pani osoby o których mogłaby Pani napisać podobne relacje.

Zapraszamy Panią do członkostwa w Kole Przyjaciół "Memoriału Gen. Marii Wittek". Załączamy Komunikaty 1-4 o Memoriale i zgłoszenie. Byłaby Pani Przedstawicielką "Memoriału" na Elblągu. W Gdańsku jest naszą przedstawicielką p. Janina Walentynowicz zamieszkała w 83-010 Straszynie przy ul. Starogardzkiej 5 (tel. 058828979). Spotkania żołnierzy- kobiet odbywają się przy ul. Chlebnickiej 36.

Z wyrazami szacunku

mgr Tomasz Chinciński

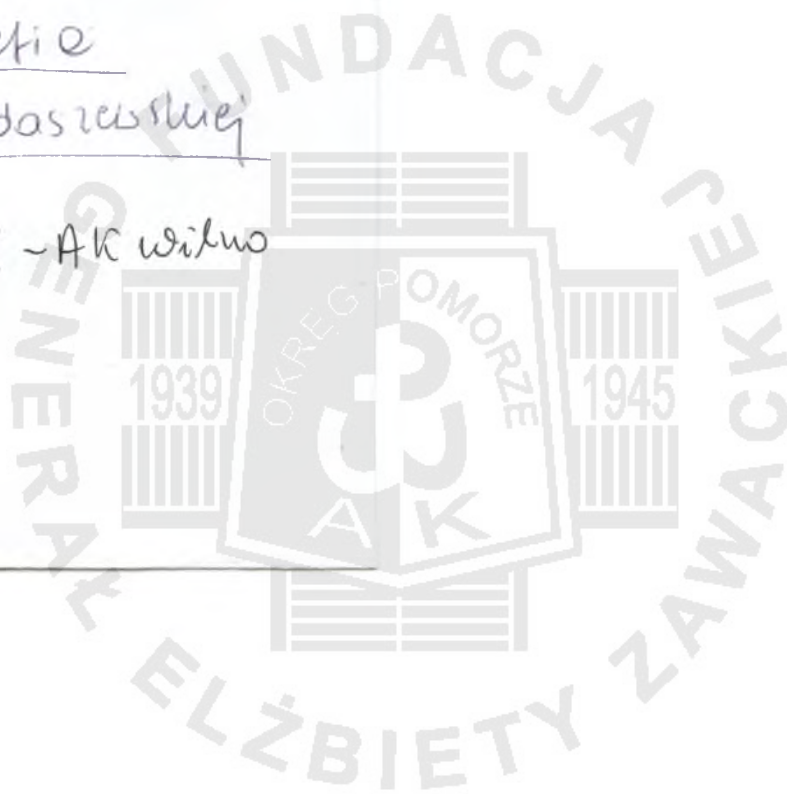
Dokumentalista

~~Temat~~
~~Wzrost~~
80-43

Fotografia

Anny Adaszczyńskiej

932/WSK - AK Wilno

Anna
Adaszewska
932/WSK

ADASZEWSKA Anna

VI. Fotografie

1. zdj. legitym., [bol.] , oryg. (4x5) str. 1

1. WSK
Jeczki osobowe

2. T. 932/WSK

3. oryg. 4x5

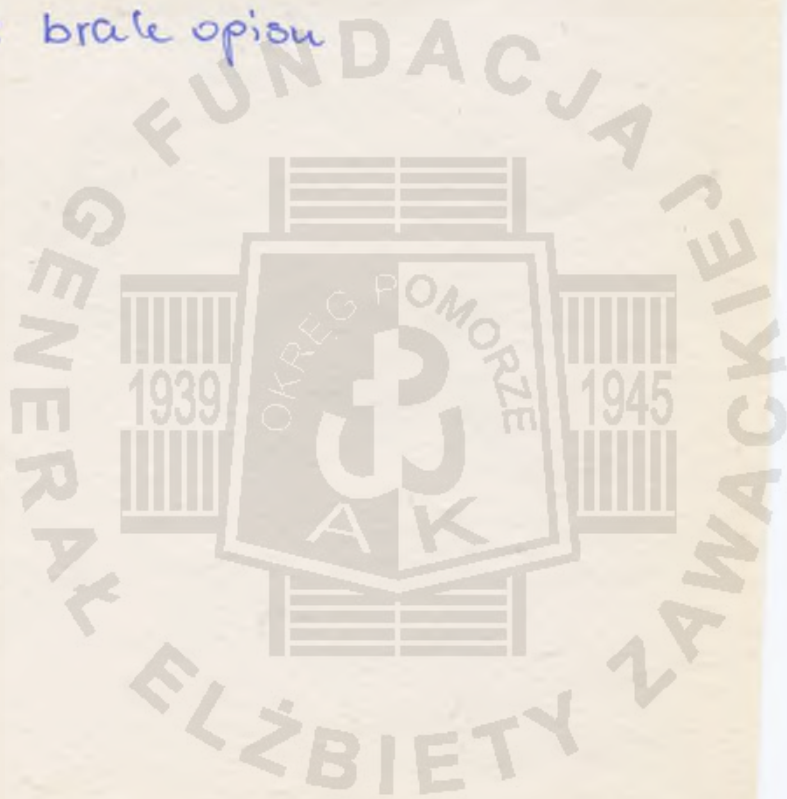
4.

5. Adaszewska
Anna

6. braki .. MN

7. "

8. Uwagi: braki opisu

Z. Świat. 2013

ADASZEWSKA

Firma Handlowo-Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. (0-56) 686-28-48